Беш йилликни муддатидан илгари бажарайлик!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21 ЙИЛ ЧИҚИШИ. № 237 (5330). | 5 декабрь, 1974 йил ● ПАЙШАНБА | Баҳоси 2 тийин.

ТАСС АХБОРОТИ

ОРБИТАДА ИККИНЧИ КУН

Парвознинг бошқариш маркази. 3 декабрь. (ТАСС). «Союз-16» космик кемаси Москва вақти билан соат 12.30 минутгача Ер атрофини 16 марта айланиб чиқди.

Космонавтлар Анатолий Филипченко билан Николай Рукавишниковнинг иккинчи иш куни эрталаб барвақт бошланди. Улар нонуштадан ва медицина контролидан кейин парвознинг шундан кейинги программасини бажаришга киришдилар.

Медицина-геология тадқиқотлари программасига мувофиқ, космонавтлар вазнсизлик шароитида микроорганизмларнинг ўсишини назорат қилдилар.

«Союз», «Апполон» космик кемаларининг биргаликда учишига тайёргарлик программасига мувофиқ ҳаёт фаолиятини таъминлаш системалари синаб кўрилди. Жумладан, «Союз-16» кемасининг бўлимларида босим симоб устунининг 540 миллиметргача пасайтирилди. Экипажнинг докладларига ва телеметрик ахборот маълумотларига кўра, космонавтлар ўзларини яхши хис этмоқдалар. Анатолий Филипченконинг томир уриш тезлиги минутига 70 марта, Николай Рукавишниковники эса 75 марта. Кема командирининг нафас олиш тезлиги минутига 15 марта, борт инженериники эса 20 мартадир.

«Союз-16» кемаси экипажининг иш куни Москва вақти билан соат 23 да тугади.

«Союз-16» космик кемасининг парвози давом этмоқда.

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

Биз коммунистик жамият қуриш йўлидан олға борганимиз сари ҳар бир совет кишиси меҳнатдаги ғайрати ва сиёсий активлигининг, онгли интизоми, ғоявий эътиқодининг роли тобора ошиб бораверади. Шу боисдан ҳам халқ хўжалигининг самарадорлигини ошириш, ҳамма соҳалардаги ишнинг сифатини яхшилаш учун курашни партия оммани ғоявий-сиёсий тарбиялашни доимо такомиллаштириш билан жуда мустаҳкам боғлаб олиб бормоқда.

Тарбиячи кадрлар-ишнинг муваффақиятини ҳал қилувчи энг асосий омилларнинг биридир. КПСС Марказий Комитетининг «Белоруссия партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш иши тўғрисида»ги қарорида айни шунга асосий эътибор берилган. Идеология фронти ходимларини тайёрлаш ва уларнинг фаолиятини яхшилашнинг қарорда баён этилган кенг программаси ҳозир мамлакат партия ташкилотларида муҳокама қилинмоқда.

«Правда» партия комитетларининг пленумлари тўғрисида, Ленинград, Киев, Минск, Вильнюс ва бошқа шаҳарларда бўлиб ўтган шаҳар, область ва республика активларининг йиғилишлари ҳақида хабар қилган эди. Партия ташкилотлари эришилган натижаларни якунлаб, КПСС XXIV съездининг коммунистик тарбия масалаларига доир қарорлари қандай бажарилаётганлигини синчиклаб анализ қилиб, Марказий Комитет йўл-йўриқларини рўёбга чиқариш учун амалий тадбирларни белгиламоқдалар. Идеология ишининг юксак таъсирчанлигини таъминлаш—бош мақсаддир. Бунга идеология ишини ғоявий-сиёсий вазифаларни комплекс амалга оширишни, оперативчиликни, оммага тез ва аниқ йўл-йўриқ беришни таъминлайдиган тарзда ташкил этиш ёрдамида эришилади.

Хўш, ҳозир идеология кадрлари олдига қўйилаётган асосий талаблар нималардан иборат? Аввало, улар ғоявий позицияларининг аниқлиги, назарий ва профессионал жиҳатдан юксак билимдонлиги билан ажралиб туришлари керак. Улар коммунистик тарбиянинг ленинча принципларини чуқур билишлари, агитация-пропаганда ишини, коллективларнинг кундалик ҳаёти ва ишлари билан моҳирона боғлаб олиб боришлари, жамики янги илғор тажрибаларни ўз вақтида пайқаб олиб, қўллаб-қувватлашлари, ёт қарашлар ва хулқ-атвор, қолоқлик ва майда буржуача истеъмолчилик психологияси кўринишларига қарши курашишлари зарур.

Партия идеология фронтининг коммунизм идеалларига садоқатли ажойиб жангчи кадрларини — агитаторлар ва устозларни, сиёсий ахборотчилар ва пропагандистларни, адабиёт ва санъат арбобларини, маданият, халқ маорифи, оммавий ахборот муассасалари ходимларини тарбиялаб вояга етказди. Улар бизнинг ҳақиқий олтин фондимиздир, партиянинг оммани коммунистик руҳда тарбиялашдаги содиқ таянчидир, унинг халқаро империализм ва реакцияга, оппортунизм ва ревизионизмга қарши мафкуравий курашидаги зарбдор кучидир. Хўжалик кадрларимиз ва мутахассисларимизнинг ғоявий-сиёсий ишга эътибори кучайди. улар маъмурий фаолиятни одамларни тарбиялашда шахсан қатнашиш билан қўшиб олиб боришга тобора кўпроқ интилмоқдалар, чинакам партиявий раҳбарлик услубини эгалламоқдалар.

Шу билан бирга партия комитетларининг пленумларида ва актив йиғилишларида ўтказилган муҳокама чоғида шу нарса маълум бўлдики, муҳим идеология участкаларига ҳали ҳам баъзан тегишли маънавий-сиёсий фазилатларга, билим ва тажрибага эга бўлмаган кишилар кўтариб қўйилмоқда. Чунончи, Свердловскдаги область партия ташкилоти активининг йиғилишида районлардаги маданият уйлари директорларининг деярли тўртдан бир қисми ҳатто ўрта маълумотли ҳам эмаслиги қайд қилинди. Шундай ҳолатда маданий-оқартув ишининг юксак савияда бўлишига умид боғлаб бўладими, ахир? Айрим идеология муассасаларида кадрларнинг қўнимсизлиги кўп, уларни танлашга тасодиф ва янглишиш ҳоллари таъсир қилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Белоруссияга доир қарорида ишни яхшилашнинг асосий йўллари ҳар томонлама белгилаб берилган. Бу йўллар идеология кадрларини пухта танлашдан, ишончли резервни вужудга келтиришдан, одамларга доимо ахборот бериб туришдан, уларнинг назарий ва профессионал ўқишини такомиллаштиришдан иборат. Ўзларининг қобилиятли пропагандист ва ташкилотчи экаликларини кўрсатган халқ хўжалиги мутахассисларини идеология ишларига дадил кўтаришни ҳаёт талаб қилмоқда, кекса, тажрибали кадрларни эҳтиёт қилиш билан бирга, умидли ёшларга кенг йўл очиб бериш лозим.

Партия комитетларининг идеология бўлимлари ролини оширишга алоҳида ғамхўрлик қилиш керак. Пропаганда ва агитациянинг таъсирчан бўлишига интилиш-фойдали ташаббус ва тажрибани ҳар томонлама рағбатлантириш, фикрнинг шаблонлиги, ношудлигини эскирган иш формалари ва методларига ёпишиб олишни қатъиян тугатиш, қироатхонлар ва ваъдабозларни, кибр-ҳаво ва мақтанчоқлик кўринишларини принципиал танқид қилиш демакдир.

Ҳозир партия ташкилотлари янги талаблар асосида идеология соҳасидаги тадбирлар планларини тузиб тугалламоқдалар. Украина, Белоруссия, Литва компартиялари Марказий Комитетларида, Москва шаҳар партия комитетида, бошқа кўпгина партия комитетларида ишлаб чиқилган перспектив планлар идеологик таъсир ўтказишнинг ҳамма воситаларини ўз ичига олмоқда. Бунда гап кадрларнинг назарий ўқиши, турли тадқиқотлар, меҳнат коллективларида ва аҳоли яшайдиган жойларда агитация ва пропаганда, сиёсий ахборот, сиёсий-тарбиявий фаолият практикаси тўғрисида бораётир. Бундай мувофиқлаштирилган ёндошиш ғоят мақбўлдир, у ҳар бир партия комитети томонидан қурол қилиб олиниши керак. Шу билан бирга планларда дабдабабозликка, дудмалликка асло йўл қўймаслик муҳимдир. Аввало, вазифалар ва муддатларнинг конкретлиги, идеологик тадбирлар билан социал-иқтисодий проблемаларни ҳал этишни маҳкам боғлаб олиб бориш, ижрочиларнинг аниқ масъулиятини белгилаб қўйиш, албатта, белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишини доимо кронтроль қилиб туриш—муваффақиятнинг гаровидир.

Беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили тугай деб қолди. Шу кунларда завод ва фабрикаларнинг, колхоз ва совхозларнинг коллективлари социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга интилмоқдалар, янги муқобил планлар қабул қилмоқдалар. «Бизнинг социалистик тузумимиз, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев Кишиневдаги тантаналарда, — бизнинг марксча-ленинча идеологиямиз, совет турмуш тарзимиз, хуллас, бутун воқелигимиз совет кишиларида келажакка чуқур ишонч уйғотмоқда, уларга бардамлик ва умидворлик руҳини бахш этмоқда».

Идеология ходимларининг юксак бурчи-одамларнинг онгида шу қудратли ишончни, ижодий бунёдкорлик руҳини сўз ва иш воситаси билан мустаҳкамлашдан, оммани мусобақага, зарбдор меҳнат қилишга сафарбар этишдан, коммунистик қурилишнинг янги муваффақиятларига ҳамма воситалар билан кўмаклашишдан иборат.

(«Правда»нинг 3 декабрдаги бош мақоласи).

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

УРТОҚ В. И. ДОЛГИХНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТУҒРИСИДА

Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Владимир Иванович **Долгих Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 4 декабрь.

ТОШКЕНТ МЕҲМОНЛАРИ

ГДР Министрлар Советининг раиси Хорст Зиндерман бошчилигида Ҳиндистондан ватанига қайтаётиб Тошкентда тўхтаб ўтган Германия Демократик Республикасининг ҳукумат делегацияси 4 декабрь куни Ўзбекистон пойтахти билан танишди. Меҳмонлар шаҳар бўйлаб сафар қилишди, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини ва янги қурилишларини кўздан кечиришди. Улар В. И. Ленин марказий музейи филиалини бориб кўрдилар. Германия Демократик Республикасининг ҳукумат делегацияси шу куниёқ Тошкентдан Берлинга жўнаб кетди. Тошкент аэропортида ўртоқ Хорст Зиндерманни, делегация аъзоларини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ФРАНЦИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Франция республикасининг президенти В. Жискар Дъэстэннинг таклифига биноан амалий визит билан 4 декабрда Москвадан Парижга жўнаб кетди.

Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, В. В. Кузнецов, Г. С. Павлов, Г. Э. Цуканов, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат С. К. Цвигун, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари К. М. Боголюбов, Г. К. Цинев, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. С. Шапошников кузатиб қолдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири П. А. Абрасимов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. В. Загладин, ТАСС бош директори Л. М. Замятин Парижга жўнаб кетдилар.

Узатиб қолувчилар орасида аэродромда Франциянинг Совет Иттифоқидаги муваққат ишлар вакили Ф. Юссон СССРдаги Франция элчихонасининг дипломатия ходимлари бор эдилар.

(ТАСС).

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲОСИЛИ ТАРАДДУДИ

3 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги ва совхозлар министрликлари, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси коллегияларининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди. Бунда 1975 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни муваффақиятли ўтказиш, кўкламги экишга тайёргарлик чорва қишлови, алмашлаб экишни жорий қилиш тадбирлари кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри Э. Т. Шайхов, Ўзбекистон ССР совхозлар министри Е. Т. Тасанбоев, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси раиси У. Исомхонов, «Узгипрозем» институтининг директори Л. М. Тўрахўжаева ана шу масалалар юзасидан ахборот бердилар.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА САНОАТИНИНГ ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТИ

Ўзбекистон ССР марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика индустрияси саноат махсулотини реализация қилиш юзасидан 1974 йил январь-ноябрь ойи планини муддатидан илгари бажарди, меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи 102,4 процент бажарилди.

Ўн бир ой мобайнида пландан ташқари 323,4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Саноат ишлаб чиқарилишининг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8,4 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги 4,5 процент ошди. Қорақалпоғистон АССР республиканинг барча областлари ва Тошкент шаҳри саноат маҳсулотини реализация қилиш ўн бир ойлик планини бажардилар. Қорақалпоғистон АССР, республика областлари ва Тошкент шаҳри бўйича саноат ишлаб чиқарилиши планининг бажарилиши ва ишлаб чиқаришни ўстириш сўръатлари қуйидагича бўлди:

(биринчи стун — ноябрь ойида маҳсулот реализация қилиш планининг бажарилиши, иккинчи стун,— январь-ноябрь ойларида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти, учинчи стун—1974 йил январь-ноябрь ойларида ишлаб чиқарилган маҳсулот 1973 йилнинг шу давридагига нисбатан процент ҳисобида)

Ўзбекистон ССР бўйича жаъми	102,2	103,5	108,4
Қорақалпоғистон АССР	97,9	105,5	116,8
Андижон области	101,6	105,1	106,3
Бухоро области	100,2	101,6	100,0
Жиззах области	105,6	104,3	116,6
Қашқадарё области	103,2	104,6	106,5
Наманган области	103,2	105,4	108,7
Самарқанд области	102,2	103,4	108,3
Сурхондарё области	100,9	104,6	112,5
Сирдарё области	105,5	105,7	129,8
Тошкент области	103,8	103,7	109,3
Фарғона области	102,0	102,9	105,9
Хоразм области	102,7	103,9	108,5
Тошкент шаҳри	102,7	103,0	109,7

Қорақалпоғистон АССР саноат корхоналари пландан ташқари 13,5 миллион сўмлик, Андижон области — 29,8 миллион сўмлик, Бухоро области—11,2 миллион сўмлик, Жиззах области—4,5 миллион сўмлик, Қашқадарё области —15,9 миллион сўмлик, Наманган области — 25,5 миллион сўмлик, Самарқанд области —27,6 миллион сўмлик, Сурхондарё области 14,9 миллион сўмлик, Сирдарё области — 10,5 миллион сўмлик, Тошкент области—59,1 миллион сўмлик, Фарғона области —33,4 миллион сўмлик, Хоразм области—9,2 миллион сўмлик, Тошкент шаҳри — 59,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида пахта тозалаш министрлиги корхоналари пландан ташқари 135,3 миллион сўмлик, енгил саноат министрлиги корхоналари 38,9 миллион сўмлик, озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналари 43,6 миллион сўмлик, гўшт ва сут саноати министрлиги 19,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Бошқа министрлик ва идораларнинг корхоналари, шунингдек иттифоқ бўйсунишидаги саноат планнинг ошириб бажарилишига катта ҳисса қўшдилар.

Автомобиль ва темир йўл транспорти корхоналари халқ хўжалиги юкларини ташиш юзасидан ўз планлари ва социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар ҳамда республика саноат маҳсулотини реализация қилиш планини муваффақиятли бажарилишига кўмаклашдилар.

Шу билан бирга айрим корхоналар планларини бажара олмадилар. Навоий химия комбинати, Тошкентдаги синтетик ва ювиш воситалари заводи, «Шарқ» мебель фирмаси, Денов ёғ-экстракцияси заводи, Наманган трансформатор заводи, Фарғона пойафзал фабрикаси ва бошқалар шундай корхоналар жумласидандир.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг вазифаси саноат корхоналарининг коллективларини беш йилликнинг белгиловчи, 1974 йил топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини барча саноат корхоналари муваффақиятли бажаришларига сафарбар этишдан иборатдир.

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ ВА СССР ДАВЛАТ БАНКИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг топширувига биноан СССР Молия министрлиги ва СССР Давлат банки 1957 йилгача бўлган обунага мувофиқ тарқатилган давлат заёмлари облигацияларининг ҳақини қайтариб бериш тиражларини ўтказиш ва уни тўлаш тартибини белгиладилар.

Облигациялар ҳақини қайтариш 1948 йилги 2 процентли давлат заёмидан бошланади. Конверсия муносабати билан шу заёмнинг облигациялари 1936 йилдан 1946 йилгача бўлган давр ичида чиқарилган заёмларнинг облигацияларига алмаштирилган эди.

1948 йилги 2 процентли давлат заёми облигациялари ҳақини тўлашнинг биринчи тиражи 1974 йил 6 декабрдан 9 декабргача Москвада ўтказилади. Облигациялар ҳақини тўлаш тиражининг расмий жадвали марказий газеталарда 1974 йил 22 декабрда эълон қилинади, тиражга кирган облигацияларнинг ҳақи 1974 йил 23 декабрдан бошлаб тўланади.

Тиражларда облигацияларнинг ҳақи уларнинг ҳар бир серияси учун аввал бўлганидек алоҳида-алоҳида эмас, балки 25 сериядан иборат группалар тарзида тўланади. Бунинг маъноси шуки, башарти тиражда 000001-дан 000025-гача ёки 000126-дан 000150-гача бўлган сериялардаги облигациялар номери чиққан бўлса заёмнинг ҳар бир разрядидаги мазкур серияларнинг ҳамма 50 номерининг ҳақи тўланади.

Давлат заёмлари облигацияларининг ҳақи 1961 йил 1 январдан бошлаб нархлар ўзгартирилганлиги ҳисобга олиниб ёзиб қўйилган қийматининг 10 га 1 нисбатида тўланади.

Тиражларда чиққан облигациялар ҳақи, уларнинг қиймати, қанчалигидан қатъий-назар ҳамма омонат кассалар томонидан тўланади.

Омонат кассаларда сақланаётган облигацияларнинг ҳақи уларнинг эгалари олганларидан кейин тўланади. Облигацияларни 1967 йил 1 апрелдан 1975 йил 1 январгача бўлган давр ичида сақлаб берганлик учун ҳақ ундириб олинмайди, чунки шу давр ичида заёмларнинг тиражлари ўтказилгани йўқ.

Тиражларда чиққан давлат заёмлари облигацияларининг ҳақи омонат кассалар томонидан 1994 йилнинг 1 январигача тўланади.

БУГУН СССР КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

ДАВЛАТ—БИЗНИНГ ЎЗИМИЗ

БАХТ ҚОМУСИ

БУГУН юртимизда байрам. Улкан ва ёрқин айём. Биз бугун саодат китобимиз — Асосий қонунимизни шарафлаймиз. Бундан 28 йил муқаддам Советларнинг Саккизинчи Фавқулодда съезди СССР Конституциясини тасдиқлаган эди. Мана шу тарихий санани нишонлаш учун съезд 5 декабрь кунини умумхалқ байрами деб эълон қилди.

Конституциямизда одамлар, синфлар, халқлар ўртасидаги янги, илгари ҳеч қачон бўлмаган ўзаро муносабатлар моддама-модда аниқ ифодалаб берилган. Бу китобда социализм сиёсий ва иқтисодий жиҳатдангина эмас, шу билан бирга юридик жиҳатдан ҳам расмийлаштирилган. Унда халқимизнинг революцион жангларда, синфий курашлар натижасида қўлга киритган сиёсий ҳуқуқлари, социал ғалабалари, меҳнат қилиш, дам олиш, билим олиш, қариганда ёки меҳнат қобилиятини йўқотганда моддий таъминланиш ҳуқуқлари қонунлаштирилиб қўйилган. Шунинг учун ҳам уни совет кишилари ўзларининг Бахт қомуси деб биладилар.

Революцион жанглар алангасида туғилган социализм ижтимоий тузум сифатида демократиянинг янги типини, давлат ҳокимиятини, миллий бойликларни, ерни, унинг бағридаги ҳамма неъматларни меҳнаткашлар қўлига олиб берган демократияни вужудга келтирди.

Социализм ва демократия бир-биридан ажралмасдир. Коммунистик партия раҳбарлик қилаётган янги жамиятнинг асосий мақсади — халқ фаровонлиги тўғрисида қайғуришдан иборат. Бутун ижтимоий тараққиёт ва биринчи галда ишлаб чиқариш ана шу мақсадга бўйсундирилган.

Барча соҳаларда бутун мамлакатимиз қатори ўзининг шонли 50 йиллигини зўр тантана билан нишонлаган жонажон республикамиз улкан ютуқларга эришди. Бу ютуқлар меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданиятини оширишда янги уфқлар очмоқда. жисмоний ва ақлий меҳнат ўртасидаги, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовутнинг йўқолиб боришига имкон бермоқда. Ўз навбатида социал ривожланиш муваффақиятлари юксак суръатлар билан ўсаётган экономикага самарали таъсир кўрсатаётир. Буни гуллаб яшнаётган пойтахт областимиз мисолида яққол кўриш мумкин. Шу йилнинг ўн ойи ичида областимиз саноатчилари пландан ташқари 100 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот реализация қилдилар. Азамат пахтакорларимиз социалистик мажбуриятларини ҳам ошириб бажариб, 450 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин»ни она-Ватанга армуғон этдилар.

Иқтисодий, социал ва маданий тараққиётимиз ўсиб борган сари социалистик демократия ҳам такомиллашиб, меҳнаткашларни, ишлаб чиқаришни ва жамият ҳаётининг ҳамма томонларини бошқаришга жалб этишнинг форма ва методлари бойиб бормоқда. «Биз тобора кенг омманинг мамлакатни, жамоат ишларини бошқаришдаги иштирокини социалистик демократиянинг маъноси ва мазмуни деб биламиз, — деган эди Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездига қилган ҳисобот докладида. — Бизда жамиятнинг бутун системаси, меҳнаткашларнинг доимо ўсиб бораётган ташаббуси коммунизм қурилишига хизмат қилмоқда».

Меҳнаткашларнинг давлатни идора этиш органи — Советлардир. Советлар фаолияти аҳоли турли социал табақаларининг умумманфаатига мос келувчи ҳар хил талаб ва истакларини юзага келтиришга ва уни ҳал этишга имкон яратади. Советларнинг чуқур халқчил характерини депутатларнинг составида яққол кўриш мумкин. СССР Олий Совети ва республикамиз Олий Советидаги депутатларнинг ярмидан кўпи ишчи ва колхозчилар ҳисобланади. Ўтган йил июнь ойида меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига сайловлар бўлиб ўтди. Область Советига сайланган 371 депутатнинг ярмидан кўпи ишчи ва колхозчиларни ташкил этди. Пойтахт области бўйича меҳнаткашлар депутатлари шаҳар, район, посёлка ва қишлоқ Советларига ҳаммаси бўлиб 11698 депутат сайланган бўлиб, улар донгдор ишчи ва моҳир механизатор, олим ва шифокор, муаллим ва санъаткор, шунингдек бошқа касб эгаларидан иборат. Депутатларнинг қарийб ярми хотин-қизлардир. Улар билан бирга Советларнинг ишида ўн минглаб активистлар — халқ хўжалиги ва маданиятнинг барча соҳа кишилари жамоатчилик асосида қатнашмоқдалар.

Кейинги йилларда Советларнинг ролини оширишга қаратилган бир қатор муҳим қарорлар қабул қилинди. Депутатларнинг статуси тўғрисидаги қонун уларнинг фаолият доирасини анча кенгайтирди. Советлар активроқ ишлайдиган бўлиб қолдилар, депутатларнинг талабчанлиги кучайди. Барча ижроия комитетлар, бошқармалар ва ташкилотларнинг ҳокимиятнинг ваколати органлари олдида ҳисоб бериб туриш принципи изчил равишда амалга оширилаётир.

Советларнинг фаолиятида ошкорлик принципи анча кучайди. Областимизнинг барча шаҳар ва районларида «Депутат куни» мунтазам ўтказиладиган бўлиб қолди. Бунда депутатларимиз сайловчилар олдида ўз фаолиятлари юзасидан ҳисоб бериб турибдилар. 1973 йили депутатларнинг ҳисоботларида юз минглаб сайловчилар қатнашди. Бундан ташқари Советларнинг иши тўғрисида аҳолининг ва меҳнат коллективларининг йиғилишларида ижроия комитет ходимлари ахборотлар ва ҳисоботлар билан чиқмоқдалар.

Социалистик демократиямизнинг муҳим хусусияти шундаки, бизда меҳнаткашлар жамиятни бошқаришда давлат органлари орқалигина эмас, балки оммавий ташкилотлар, аввало касаба союзлари ва комсомол ташкилотлари, кооперация орқали ҳам қатнашмоқдалар. Бу ташкилотларнинг жамият ҳаётидаги роли тўхтовсиз ўсиб бормоқда, уларнинг давлатни бошқаришнинг ҳамма звенолари билан алоқаси кучаймоқда.

«Агар демократия инсон ҳар куни меҳнат қилаётган, ўзининг ижодий кучларини сарфлаётган муҳитни ўз ичига олмаса қуруқ бир нарса бўлиб қолаверади, — деди Л. И. Брежнев Москвадаги Бауман сайлов округи сайловчилари олдида сўзлаган нутқида.— Шу сабабли бевосита ишлаб чиқаришдаги демократик негизларни мустаҳкамлаш принципиал аҳамиятга эга». Бу соҳада ҳам ғоят изчил йўл тутилаётир. Корхоналарнинг иш принципига ва методларига тааллуқли ҳар қандай қонунда, ҳар қандай қарорда меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришда иштирок этишини, албатта, назарда тутишни партия биздан талаб қилаётир.

СССР Конституцияси совет кишиларига юксак социал ҳуқуқ ва эркинликлар бериб қўйибди. Бу ҳуқуқ ва эркинликлар бахт китобимизда ифодаланибгина қолмай, балки уларни амалга ошириш гарантияланган ҳамдир. Бундай реал гарантияларнинг капиталистик мамлакатларда йўқлиги, у ерда кенг реклама қилинаётган ҳуқуқ ва эркинликларни пучга чиқаради. Дарҳақиқат, капитализмда одамларга иш гарантиялаб берилмаган экан, уй-жойдан, овқатдан маҳрум бўлиш ҳавфи меҳнаткашларга доимо даҳшат солиб турар экан, кексаликда моддий таъминланишга умид йўқ экан, озодлик ҳақида қандай сўз бўлиши мумкин! Буржуа жамиятида озодлик ҳақидаги ҳар қандай гап-сўзлар— қуруқ сафсатадир. У ерда одамнинг эркинлиги ва қадр-қиммати унинг бойлиги қанчалиги билан ўлчанади. Бизнинг социалистик жамиятимиз эса ўз гражданларига кенг ҳуқуқ ва эркинликлар бериб қўйиш билан бирга бу ҳуқуқ ва эркинликлардан ишчилар синфи идеалларининг тантанаси йўлида, социализм ва коммунизм тантанаси йўлида фойдаланиш учун қайғуради.

Совет кишилари иқболномамизда ифодаланган ҳуқуқлардан тўла баҳраманд бўлмоқдалар, ўз бурчларини садоқат билан бажариб, коммунизм ғалабаси учун курашда фидокорлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ҳаёт мазмунини меҳнатда деб билган бу йигитлар СССР Конституцияси байрамини муносиб нишонлашяпти. «Узсельхозтехника» Бўстонлиқ район бирлашмасининг слесари коммунист Мирвоҳиддин Камолов (чапда) шу кунларда келгуси йилнинг III квартали ҳисобига ишламоқда. Ўнгдаги суратда: Бекобод санэпидемия станциясининг ҳар доим ҳозиру нозир шофери Абдували Ражабов. У ўн беш йилдан бери касбини улуғлаб келаётир.

И. Портнов ва Т. Маҳкамов фотолари.

СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛАМАН

Мен ишчи эдим. Ўзбекистон иссиққа чидамли қаттиқ қотишмали металлар комбинатида ишлар эдим. Бу ерга ҳунар-техника билим юртини тамомлаб келгандим. Тез кунда токарлик касбини эгаллаб олдим. Сўнг Совет Армияси сафига чақирилдим.

Барча ёшлар қатори мен ҳам ўз йигитлик бурчимни бажаргани Ватан хизматига отландим. Бу ерда ҳам устозлар меҳрига қондим. Ўзбекистондан узоқдалигим билинмади. Биздан олдинроқ келган йигитлар ҳарбий хизмат сирларини ўргатишди, чиниқтиришди.

Армия ҳаёти нақадар гаштли! Тенгқурлар даврасида ўзингни яна ҳам бардам, яна ҳам тетик ҳис қиласан, киши. Мени тезда взвод командирининг ўринбосари қилиб тайинлашди. Одамлар билан ишлаш ҳам бир санъат экан. Йигитлар қалбига йўл топиб, иш кўрдим. Орадан кўп ўтмай йигитларимизнинг ҳаммаси ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик аълочиси бўлишди.

Взводимизни илғорлар даражасига кўтаришда бўлинма командирининг ўринбосари гвардия лейтенанти Николай Олейников менга яқиндан ёрдам берди. Ўз қисмимизда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб бир қатор суҳбатлар ўтказдик. Ўзим жонажон Чирчиқ шаҳри ҳақида қуролдошларга сўзлаб бердим.

Қисмимиз тонг билан бирга уйғонади. Навқирон солдат йигитлар яна жанговар сафда турадилар. Совет Иттифоқига хизмат қилиш, оталаримиз қўлга киритган ютуқларни ҳимоя қилиш, бепоён мамлакатимиз чегараларининг дахлсизлигини сақлаш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Ў. НИЗОМОВ.

Н-қисм.

ҲАММА ИМТИЁЗЛАР ХАЛҚҚА

СОЦИАЛИСТИК тузум кишилар моддий фаровонлигининг юксалиши, уларнинг маънавий бойиши учун катта имкониятлар яратди. Бизнинг мамлакатимизда меҳнат шон-шараф ишига айланди. Коммунистик қурилишнинг барча жабҳаларида миллионлаб эркаклар билан биргаликда аёллар ҳам меҳнат қилаётганликлари, буюк бунёдкорликларнинг ижодкорлари бўлаётганликлари айниқса қувончлидир. Самарали меҳнат йилларидан сўнг қарилик пенсияси, меҳнат ва Улуғ Ватан уруши инвалидларини, кўп болали оналар турли нафақалар билан таъминланиши совет халқлари учун партия ва ҳукуматимиз томонидан яратилган беқиёс ғамхўрликдир.

Ғ. ҲУСАНОВ,
область социал таъминоти бўлимининг мудири

Мамлакатимизда болаларга нафақа тўлаш 1936 йилдан жорий этила бошланди. Улуғ Ватан урушининг энг суронли йилларида моддий маблағларнинг анчагина қисми фронтга жалб этилишига қарамай, партия ва ҳукумат бу нафақани оширишни лозим топди. 1944 йилгача 7 фарзанди бўлган оналар нафақа олган бўлсалар, эндиликда уч ва ундан ортиқ болали аёллар бундай имтиёздан баҳраманд бўлмоқдалар. Ҳозирги пайтда областимиз бўйича 1944 йилнинг 8 июлидаги қонунга мувофиқ ҳар йили болалар учун 62 минг нафар онага 9 милион сўмдан кўпроқ нафақа тўланмоқда.

КПСС XXIV съезди программасига мувофиқ, шу йилнинг 25 сентябрида СССР Олий Совети Президиуми томонидан тасдиқланган қонунга кўра эса оиланинг ҳар бир аъзоси ҳисобига бир ойлик жаъми ўртача даромади 50 сўмдан ошмаган оилаларга ҳар бир бола учун 8 ёшга етганига қадар ойига 12 сўм миқдорида нафақа белгилаш ва тўлаш кўзда тутилади. Болаларга мазкур нафақаларни тўлаш 1974 йилнинг 1 ноябридан бошлаб жорий этилмоқда. Иттифоқимизда кам иш ҳақи оладиган оилаларнинг болаларига нафақа тўлаш учун ҳар йили 1,8 миллиард сўм сарфланади.

Областимизда ана шу нафақаларни қандай йўл билан олиш, уларга қандай ҳужжатлар расмийлаштирилиши кераклиги ҳақида кенг тушунтириш ишлари олиб борилди.

М. Н. НИШОНОВ,
область халқ маорифи бўлимининг мудири

Областимизда илм-маърифатнинг равнақини тўлқинланиб тилга оласан, киши. Замонавий асбоб-анжомлар билан жиҳозланган, қатор предметлар бўйича лабораторияларга эга бўлган мактаблар сонининг тобора ортиб бораётганлиги, ўқитувчилар малакасининг мунтазам ўсаётганлиги маънавий пок, билимли, совет гражданларини тарбиялашда муҳим роль ўйнамоқда. Албатта, бундай катта қулайлик ва мислсиз шарт-шароитлар негизида ўқиш ҳуқуқини бизларга Совет Конституцияси берди.

Конституцияда алоҳида қайд этилган моддалардан бири ҳар бир совет гражданининг илм олиш ҳуқуқидир. Областимизда фаолият кўрсатаётган 821 мактабда 403620 нафар ўқувчи билим олмоқда. Куни узайтирилган группаларда, кечки, сиртқи, ўрта мактабларда шуғулланаётганлар сони ҳам ортиб бораётир. Мактаб интернатлар, болалар уйларида ёш авлодга билим берибгина қолмай, уларга турли ҳунарлар ўргатилмоқда. Чиндан ҳам бугунги совет мактаби ёш авлодни ўз Ватанига чексиз муҳаббат, халқига садоқат, ҳалоллик ва ишчанлик руҳида тарбиялаш манбаига айланди.

Кейинги йиллар ичида областимизда маърифат тармоқлари доираси кенгайди. Шу йилнинг 1 сентябрига қадар 17528 ўринли янги мактаб ва қўшимча синф хоналари қурилди. Кўпгина мактаблар қайта реконструкция қилиниб, кабинет системасига ўтиб ишлай бошладилар. Мактабларнинг бевосита ишлаб чиқариш корхоналари колхозлар ва совхозлар билан алоқалари мустаҳкамланди. Ўқувчилар бригадаларининг сони ортди. Мактаблар ҳаётининг ишлаб чиқариш билан тобора боғлиқлик муносабатининг мустаҳкамланиши ўқувчиларни меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялаш имконини бераётир. Илм-маърифатнинг равнақи социалистик тузум яратган бахтли ҳаётимизнинг мевасидир.

«Ҳамма нарса инсон учун, инсон бахт-саодати учун!» Порлоқ давримиз шиори ана шундай. Ушбу суратда областимиз қишлоқ районларида қуриш мўлжалланган болалар боғчаси ва яслилари комплексининг макети тасвирланган.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

Суратда: Ш. Хўжаниёзова.

МЕҲНАТ—ШОН-ШАРАФ ИШИ

Олмалиқ тош ишлаш комбинатининг ишчилари Исаев, Цой, Ти, Ролич зиммага олинган шахсий беш йиллик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Тош ишлаш комбинатининг коллективи аниқловчи йил бошидан бери ойлик планларни мунтазам равишда ошириб бажаряпти. Мамлакатимизнинг турли жойларидаги қурилишларга пландан ташқари юзлаб тонна маҳсулот жўнатилди.

Айниқса, В. Ким бошчилик қилаётган «Оҳангарон» участкасининг коллективи самарали меҳнат қиляпти. Бу коллектив тўққизинчи беш йилликнинг тўрт йили планини муддатидан уч ярим ой илгари адо этди. Участканинг ўндан ортиқ ишчиси эса ҳозирги кунларда ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқда.

Шунингдек, Н. Пастухов бошчилигидаги участка азаматлари ҳам бу йил улкан ютуқларни қўлга киритишяпди. Улар икки кварталдан буён комбинат кўчма Қизил байроғини ўз қўлларида сақлаб туришибди.

КОРХОНА ФАРЗАНДИ

Байрам намойишидан эндигина қайтган Маҳмуд акани ўғил-қизлари, набиралари ўраб олишди.

— Дадажон, дада! Биласизми, сизни телевизорда кўрдик. Елкангизда алвон лента, кўксингизда орден-медаллар билан колоннанинг олдинги қаторида ўтдингиз...

Ҳа, Маҳмуд ака доимо олдинги сафда, тантаналарнинг тўри уники, 1924 йили ленинча чақириққа жавобан ВЛКСМ сафига кирганда, комсомол йўлланмаси билан янги ҳаёт душманларига қарши жанг қилганида, дастлабки қишлоқ хўжалик артеллари тузишда иштирок этганида, 1931 йили Коммунистик партия аъзолигига қабул қилинганида, ишчи бўлиб бунчалик иззат-обрўга эришаман, деб ўйламаганди.

Улуғ Ватан уруши ғалабамиз билан тугаб, Маҳмуд ака ҳам кўкрагида ғолиблик нишонлари билан Тошкентга қайтди. Ўша йиллари марказий шаҳарлардан кўчириб келтирилган саноат корхоналарида ишчи кучи етишмас эди. Маҳмуд ака ўзининг бундан буёнги ҳаётини ишчилик касби билан боғлашга аҳд қилди. У Тошкент асбобсозлик заводида ишлай бошлади. Унга ишчилик касби ҳақида дастлабки сабоқни Пётр Иванович Густов ўргатди. Заводдаги қайноқ ҳаёт, тажрибали ишчилар Александра Ильина, Шавкат Мазиновларнинг маслаҳатлари деҳқон ўғлининг ҳақиқий ишчи бўлиб етишишида ажойиб омил бўлди.

Бундан чорак аср муқаддам ишчилик фаолиятини шогирдликдан бошлаган Маҳмуд ака энди ўзи устоз. Унинг таълимини олган Рашид Абдугаффоров, Расим Беляевлар устоз билан елкама-елка туриб, корхонанинг бошқа цехлари учун асбоб-ускуна ясашмоқда. Маҳмуд ака завод оқсоқоллари кенгашининг аъзоси сифатида корхонага ишга келаётган ёшларга сидқидилдан кўмаклашяпти. Кўп йиллик фидокорона меҳнатини қадрлаб, Ватан унинг кўксидаги жанговар нишонлар ёнига Октябрь революцияси орденини тақиб қўйди. У икки марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Маҳмуд ака — серфайз оиланинг бошлиғи. Умр йўлдоши Иноятхон опа «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозида 35 йил ишлаган, ҳозир пенсия олади, катта ўғли Мансур инженер, Ядро физикаси институтида ишлайди. Ўртанчаси Тўлқин — Совет Армияси офицери, Эркин эса педагог. Қизлари Раҳима — бухгалтер, Фазилат — «Юлдуз» фирмасида, Фароғат трикотаж фирмасида, Ақида модалар ателъесида тикувчи.

Коммунистик меҳнат бригадасининг раҳбари Маҳмуд ака Аҳмедовга ўхшаб ишчилик шуҳратини эгаллаётган кишилар заводда кўп.

Оддий ишчи жамиятимизда энг шарафли касб бўлиб қолди. Эркин меҳнат инсонга доимо бахт келтиради. Буни Тошкент асбобсозлик заводининг шлифовкачиси Маҳмуд ака Аҳмедов ва унинг сафдошлари ҳаёти мисолида яққол кўрамиз.

А. АБДУБАННОПОВ.

ИЛМ ЧЎҚҚИСИ САРИ

ЎҚУВЧИЛИК кезларим эди. Бир куни газетадан инженер қиз ҳақида очерк ўқиб қолдим ва шу-шу менда инженер бўлиш ҳаваси уйғонди.

1972 йили ўрта мактабни олтин медаль билан битиргач, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтига келдим. Ҳозир қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетининг III курсида ўқимоқдаман.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли институтимизда яхши ўқиш, танлаган касбни ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан пухта эгаллаш учун барча қулайликлар муҳайё. Яқинда курсимиз студентлари Олтойдаги М. И. Калинин номидаги трактор заводида бўлиб, замонавий қишлоқ хўжалик машиналарини ясаш ва йиғиш технологияси билан танишиб қайтдилар.

Кенг ва ёруғ ўқув аудиториялари, лабораториялар, фаннинг турли соҳаларига оид китоблар билан бойитилган кутубхона, ўқиш зали, етти корпусдан иборат ётоқхоналар комплекси студентлар ихтиёрига бериб қўйилган.

Студентларнинг илмий изланишларига йилдан-йил эътибор кучаймоқда. Мен ҳам шу йил назарий механика ва чизма геометрияга доир иккита доклад тайёрлаб, илмий конференцияга тақдим қилдим. СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг шу йил август ойидаги 668-буйруғига биноан, студентлар илмий-тадқиқот ишларини яхши ташкил қилиш бўйича ўтказилган кўрик-конкурсда муваффақиятли иштирок этганлиги учун институт студентлар илмий жамияти Фахрий диплом билан мукофотланди. Факультетимиз студенти К. Тюрин ғолиблик медали билан тақдирланди.

Институтда барча қардош миллат фарзандлари билан аҳил яшаймиз, ҳар соҳада бир-биримизга кўмаклашамиз. Дўстларим — қорақалпоқ Омонқул Имонқулов, қозоқ қизи Салима Абдураҳимова, татар қизи Мунира Мингабуддинова, туркман Эгамберди Қурбонбоевлар билан фахрланаман. Доцентлар А. Бекмирзаев, З. Юсупов, Ш. Муродов, техника фанлари кандидати М. Каримова ва бошқа меҳрибон ўқитувчиларимиз бизга фан чўққиларини эгаллашда, илмий ишларимизда яқиндан ёрдам беришяпти.

Диёримизда олтин юбилей байрам қилинаётган тантанали айём кунлари Москвадан хушхабар келди. Институтимиз илғор студентларидан яна 6 киши Ленин стипендиати номини олди. Улар сафида мен ҳам борлигимдан қалбим олам-олам ғururга тўлди. СССР Конституцияси куни байрамида биз студентларга тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун жонажон Ленин партияси ва Совет ҳукуматига чин кўнгилдан ташаккур изҳор қиламиз.

Шакар ХУЖАНИЕЗОВА,
Ленин стипендиати.

НУРЛИ КИТОБ

Октябрь ёғдуси таралиб ҳар ён,
Мазлумлар елкаси кўрганда офтоб,
Қайтадан яшариб шу кўҳна замон,
Халқ учун яратди бир нурли китоб.
Озодлик, тенгликни дадил мадҳ этиб,
Туғилди ленинча Конституция
Миллионлар кўзланган муродга етиб,
Бу қомус шаънига ўқир мадҳия,
Бу шундай китобки, унда адолат,
Мангу улуғланди инсон, деган ном.
Шон-шараф ишига айланди меҳнат,
Маърифат зиёси бахш этди илҳом.
Шу қомус туфайли эллар-элатлар
Ҳуқуқи Ватанда топаолди эрк.
Йўқолди мангуга жиркaнч иллатлар:
Эзиш, ҳақоратлар йўли энди берк.
Шу қомус туфайли ортиб қудрати
Советлар диёри топди бахт-иқбол.
Оламга танилди буюк шуҳрати
Шу қомус туфайли кулди истиқбол.

Саидвали ҲАСАНОВ.

ГЎШТБОП ПАРРАНДАЛАР ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

БУ САҲИФАДА „ҚОРАСУВ" ПАРРАНДАЧИЛИК ДАВЛАТ НАСЛЧИЛИК ЗАВОДИ ИШИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛИНАДИ

ПАРРАНДА гўшти, тухум маҳсулотларига бўлган эҳтиёж тобора ортиб бормоқда. Бу эҳтиёжни тўлароқ қондиришда паррандачилик фабрикалари ва давлат наслчилик заводларининг роли катта. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Парранда гўшти ва тухум етиштиришни саноат асосида ташкил этиш тўғрисида»ги қарорига жавобан янгидан-янги паррандачилик корхоналари қурилиб, ишга туширилмоқда. Бир центнер оддий парранда гўшти етиштиришга ўртача 8 озуқа бирлиги сарфланади. Бройлер жўжаларини бир килограмм семиртиришга эса 2 баравар кам ҳаражат бўлади. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, бошқа хилдаги паррандаларни боқишга нисбатан бройлер жўжаларни ўстириш анча афзалликларга эга.

Шунинг учун ҳам мамлакатимизда бройлер етиштиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Ҳозирги пайтда республикамизда 5 та гўшт етиштирадиган бройлер фабрикалари мавжуд. Янгилари ҳам қурилмоқда. «Қорасув» паррандачилик давлат наслчилик заводи шулар жумласидандир. Завод қурилиши ниҳоясига етгач, умуман 4 зонага бўлинади.

САНОАТ ЗОНАСИ. Бу ерда парранда етиштириш ва унинг наслини яхшилаш ишлари амалга оширилади, ёки 21 та парранда боқиладиган корпус ишлайди. ТУРАР-ЖОЙ ЗОНАСИ. Ишчи ва хизматчиларнинг оила аъзолари истиқомат қиладилар. Келажакда бу зонада катта поселка барпо этилади. Савдо маркази, маданий оқартув, маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар, медицина муассасалари ишга тушади. ТОЗАЛАШ ЗОНАСИ. Бу ерда саноат ва турар-жой зонасидан келадиган чиқинди сувлар фильтрланиб, тозалаб берилади ва ниҳоят касалдан муҳофаза қилиш — КАРАНТИН ЗОНАСИ. Бу ерда 3 та товуқхона барпо этилиб, 50 мингдан ортиқ парранда боқилади.

Завод коллективи беш йилликнинг аниқловчи йили учун юксак мажбуриятлар олган ҳолда иш бошлади. Дастлабки эришилган ютуқлар қувончли бўлди. КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга табиқ қила борган завод коллективи юбилей йилида янада салмоқли кўрсаткичларга эришди.

Мухбиримиз яқинда завод директори Тўхтасин ҒАНИЕВ билан суҳбатда бўлди. У завод коллективи олдида турган асосий вазифалар, коллективнинг ижодий изланишлари ҳақида ҳикоя қилиб берди.

ЙИЛИГА 2 МИЛЛИОН ТУХУМ

ҲАР БИР коллективнинг, хоҳ катта, хоҳ кичик бўлсин, ўз тарихи, эсда қоладиган унутилмас дамлари бўлади. Заводимиз тўла қувват билан ишга тушай, деб турибди. Ҳар беш кунда унинг дарвозасидан бройлер фабрикаларига етказиб бериш учун наслдор товуқ тухумлари ортилган машиналар чиқиб бормоқда. Аҳолига кунига кўплаб миқдорда парранда гўшти, тухум етказиб бермоқдамиз.

Ана шуларни ўйлар эканмиз, икки воқеа эсга тушади.

1969 йил, куз. Изғирин шамол эсиб турибди. Намгарчилик. Қудратли самосвал машиналари қурилиш территориясидан дастлабки кубометр тупроқларни таший бошлади. 1972 йил. Баҳор тугаб қолган. Инкубаторияларга қўйилган тухумлардан саноат асосида гўштбоп (бройлер) парранда етиштиришга старт бергандек момиқ тукли жўжалар чиқди...

Дарҳақиқат, қурилиш бошлангандан буён кўп вақт ўтгани йўқ. Лекин дадил айтиш керакки, партия ва ҳукуматимизнинг ёрдами туфайли қисқа вақт ичида талай ишлар қилинди. Қурилиш ва ташкилотчилик ишлари анча мураккаб шароитда олиб борилди. Бошқа паррандачилик корхоналаридан тубдан фарқ қиладиган, ишлаб чиқариш жараёнида энг яхши тажрибалар, илғор усуллар мужассамлаштириладиган корхонани вужудга келтириш ижодий изланишни талаб этарди. Ўз вазифаси, йўналиши жиҳатидан Ўзбекистонда ягона ҳисобланадиган бу корхонани барпо этиш учун қурувчилар ҳам, бўлажак завод раҳбарлари ҳам озмунча қийинчиликларни енгмадилар. Масалан, Ускуналарга буюртма бериш, келтириш, монтаж ишлари бир мунча мураккаб ва одатдагидан ташқари бўлган шароитларда амалга оширилди.

Айниқса, 1973 йилда қурилиш ишлари ниҳоятда қизғин тус олди. Тез орада давлат комиссияси қурилишнинг 17 минг наслдор товуқ ўстириладиган биринчи навбатини қабул қилиб олди. Ўшанда инкубаторияларда очириш учун Канаданинг «Шейвер» фирмасига мансуб бўлган ва Литва ССРнинг «Таурай» давлат наслчилик парранда заводида иқлимлаштирилган оқ полимутрок ва корниш наслли товуқларнинг дастлабки тухуми келтирилди.

Парранда гўшти етиштиришни йўлга қўйиш борасида ҳам бир мунча муаммоларни ҳал этишга тўғри келди. Гап шундаки, бирйўла 2—3 мураккаб вазифани бажариш талаб этиларди: наслдор тухумларни саноат асосида етиштиришни ўзлаштириш ҳамда кенг кўламда наслчилик ишларини олиб бориш лозим. Ишлаб чиқариш биноларининг деворлари қад кўтариб қолганда лойиҳага жиддий тузатишлар киритиш зарур бўлиб қолди. Корхонада паррандаларни боқиш ва озуқлантиришнинг такомиллашган технологияси ва механизацияни жорий этиш мақсадида шундай йўл тутиш лозим эди. Кўрилган тадбирлар самараси қувончли бўлди. Бир йил ичида анча ишлар бажарилди.

Корхона коллективи эндиликда йилига 2 миллиондан ортиқ наслдор товуқ тухумларини етиштириш имкониятига эга бўлиб қолди.

КАТТА ИШНИНГ БОШЛАНИШИ

ЗАВОДИМИЗНИ ўзига хос илмий—ишлаб чиқариш лабораторияси, дейиш мумкин. Зиммамизга тўрт йўналиш бўйича келтирилган товуқларнинг наслини ва маҳсулдорлик сифатларини такомиллаштириб бориш, уларни иқлим шароитга мослаштириб, ана шу асосда гўштбоп товуқлар наслини етиштириш, республикамиздаги паррандачилик фабрикаларига, қолаверса колхоз ва совхозларнинг фермаларига наслли тухумларни етказиб бериш, ниҳоят, аҳолини юқори сифатли тухум ва парҳез гўшт билан таъминлаш вазифаси юклатилган. Бу ишлар танлаш ва саралаш, натижаларни қиёсий таҳлил этиш, илмий хулосалар чиқариш йўли билан олиб борилади. Бошқача қилиб айтганда, наслчилик ишларининг қуйидаги методидан фойдаланилади. Жўжалар 56 кунлик бўлганида биттама-битта текширишдан ўтказиб кўрилади. Ўсиш тезлиги, хўрозлар эса насл сифати, селекция индексларининг белгисига қараб баҳо берилади.

Саралаш пайтида 56 кунлик жўжа-товуқларнинг 40 проценти ва ундан кўпроқ миқдори, жўжахўрозларнинг эса 80 проценти насл олиш учун эмас, гўшт учун боқилади. Бунда уларнинг конкрет қайси йўналишга мансуб эканлиги қатъий ҳисобга олинади. Беш ойлик бўлганда эса 15 процент ва ундан кўпроқ товуқ, 30—35 процент жўжахўроз брак қилинади. Хўжалик ҳозирги кунда жўжаларни 1—150 кун давомида бир жойдан иккинчи жойга кўчирмасдан боқиш усулига ўтмоқда.

Танлаб олиниб қолдирилган жўжалар алоҳида хоналарга қўйилади. Уларни саккиз ойгача тухум қилишини текширишга қўйилади. Ана шундан сўнг энг яхши товуқ ва хўрозлар селекция уяларига ўтказилади.

56 кунлик жўжаларга уларнинг тирик вазни ва ташқи кўриниши, тана тузилишига қараб, беш ойлик бўлганда эса экстеръер бўйича баҳо берилади. Иқлимлаштириш хонасидан эса булар катта ёшдаги парранда боқиладиган хоналарга ўтказилади.

Бизда барча ишлар конвейер усулда ташкил этилган. Ҳозирча технологияга асосан икки марта—кузда ва баҳорда жўжа очирмоқдамиз. Жўжахоналар секцияларга бўлинган. Жўжа тухумдан чиққандан сўнг 10 кун ўтгач, яхши тайёрланган, дизенфекция қилинган хоналарга ўтказилади. Бу хоналарнинг тагига 8—10 сантиметр қалинликда қипиғ солинган. Ҳар бир квадрат метрга 6—8 бош жўжа тўғри келади.

Шамоллатиш ва иситиш қурилмалари ёрдамида жўжахоналарда мўътадил микроиқлим шароити вужудга келтирилади. Тажриба шуни кўрсатдики, жўжалар боқишга қўйилган дастлабки кезлар да микроиқлим шароитлари комплексида ҳарорат катта роль ўйнайди. Агар хонадаги ҳарорат кўзда тутилгандан 4—5 даража пасайиб кетадиган бўлса, у ҳолда жўжалар брудерлар (иситиш қурилмалари) тагига гуж бўлиб тўпланиб оладилар. Донлаш учун кам чиқадилар, ўсиши сустлашади. Натижада баъзан касалга чалиниб, нобуд бўлади. Шунинг учун ҳам биз жўжахоналарда дастлабки кезларда брудерлар тагидаги ҳароратнинг 32—33 даражадан кам бўлмаслиги учун ҳаракат қиламиз. Хонадаги ҳарорат эса 25 даражадан пастга тушмаслиги шарт. Сўнгра эса ҳарорат аста-секин ҳар ҳафтада 3 даражадан пасайтириб борилади. Жўжалар бир ойлик бўлгач, брудерлар иши тўхтатилади. Жўжа икки ойлик бўлгунга қадар теплогенератор ёрдамида хонадаги ҳарорат 17—20 даража атрофида ушлаб турилади.

Жўжа ўн беш — йигирма кунлигида ҳар бирининг оёғига белги рақами қайд этилган ҳалқача осилади. Ўрта ёшдаги парранда группасига ўтказилгач, ана шу белгиларига қараб уларнинг ўсиш, ривожланиш ҳолати бетўхтов кузатиб борилади. Беш ойдан сўнг катта ёшдаги жўжалар, паррандалар яна тортиб кўрилади. Ҳар бир парранда оёғига белги рақами қайд этилган халқа қўйилиб, боқиш давом эттирилади. Контроль цехида текширилиб, саралланган, танланган товуқларнинг энг яхшилари селекция цехига ўтказилади.

Ижодий изланиш ва илмий кузатишлар бу ерда янада чуқурроқ йўлга қўйилади. Бунинг учун зарур шарт-шароитлар бор. Ҳар бир товуқ учун алоҳида катак ва кичик уялар ясаб қўйилган. Уялар шундай ишланганки, товуқ тухум қилиш учун у ерга кира олади-ку, лекин чиқиб кета олмайди. Товуқ катаги — уялари ёнида секциядаги товуқларнинг белги рақамлари қайд этилган карта осиб қўйилибди. Насл ҳисобчиси товуқ уяларини кўздан кечиради. Дейлик: оёғида 31—22 рақамли ҳалқаси бор товуқ тухум қилибди. Ҳисобчи бу тухумни олиб, товуқни уясидан чиқариб юборади. Сўнг картадаги бояги товуқ рақами — рўпарасига белги қўяди. Сиз шу рақам рўпарасидаги белгиларни кўздан кечириб, бир ҳафтада бу товуқ қанча тухум қилганлигини билиб оласиз. Айрим товуқлар ҳафтасига беш марта, айримлари ундан ҳам кўпроқ, баъзилари икки-уч марта тухум қилади.

Серпушт товуқлар алоҳида ҳисобга олиб борилади, уларнинг тухумлари махсус идишларга жойланади. Бундай тухумларнинг бир қисмини жўжа очириш, танлаш, саралашни давом эттириш учун ўзимизда олиб қоламиз. Кам тухум қиладиган товуқлар брак қилиниб, гўштга топширилади.

КОЛЛЕКТИВ МЕҲНАТИ — ЮТУҚЛАР КАЛИТИ

... ШУНДАН қилиб, 1973 йил охирига келиб, 41 минг бош паррандага эга бўлдик. Бундан 12 мингги насл кўпайтириш учун олиб қолинган товуқлар эди. Коллективимиз беш йилликнинг аниқловчи йили учун олинган планни ошириб бажарди. Давлатга пландаги 1 миллион 500 минг дона тухум, 800 центнер гўшт ўрнига 1 ноябрга қадар 1 миллион 722 минг дона тухум, 1176 центнер гўшт етказиб берилди. Бу 1973 йилдагидан 1 миллион донадан ошиқроқ эди, гўшт эса 700 центнер кўп топширилди.

Биз шу йилнинг ўтган ўн ойи мобайнида ҳар бири 2 миллиондан бройлер боқиш-қувватига эга бўлган Бухоро областидаги «СССР 50 йиллиги», Самарқанд областидаги «Каттақўрғон», Андижон областидаги 2-«Андижон», Янгийўл районидаги бройлер паррандачилик фабрикаларига 1 миллион 73 минг дона наслдор, юқори навли тухум етказиб бердик.

Биз эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун ижодий изланишни янада кучайтирамиз. Давлатга йил охирига қадар қўшимча равишда яна камида 300 минг дона тухум сотиб, ялпи тухум миқдорини 2 миллион донадан оширамиз. Ҳар бир товуқдан олинадиган тухум ўртача 150 тага етади. Пландан ташқари 400 центнер гўшт етиштирилади.

Маълумки, ҳар қандай ютуқнинг қиймати иқтисодий кўрсаткичлар билан ўлчанади. Кам харажат қилиб, кўпроқ маҳсулот етиштириш коллективимизнинг шиоридир. Ўтган тўққиз ой давомида ҳар минг дона тухум таннархи 152 сўм ўрнига 143 сўмданга, 1 центнер гўшт эса 219 сўм ўрнига 212 сўмданга тўғри келди. Давлатга гўштга топширилаётган товуқларнинг тирик вазни 4 килограммданга, йирик паррандалар эса 3 килограммданга тўғри келмоқда.

Шу кунларда заводимизда пландаги 44 минг ўрнига 60 минг парранда боқилмоқда. Шундан 10 мингдан ошиғи тухум қиладиган товуқлар. Йил охирига қадар тухум қиладиган товуқлар сони 20 минг бошга етказилади. Инкубаториядан яна 15 минг бош жўжа очиб чиқарилади. Натижада мавжуд паррандалар сони 75 минг бошдан ошади. Шулардан йил охирида 60 мингги насл олиш учун заводда қолдирилади. Биз ўзимизда боқилиб, насл олинаётган товуқлар тухумидан 65 ўрнига 70—75 процент соғлом жўжа олмоқдамиз.

Мен эришилаётган ютуқларимизни рақамлар воситасида сўзлаб бердим. Бу ютуқ, бу рақамлар замирида катта коллективнинг, одамларнинг меҳнати бор.

Заводимизда ўз ишини пухта биладиган, меҳнатга онгли муносабатда бўлиб, бошқаларга ўрнак кўрсатаётган товуқбоқарлар, жўжабоқарларнинг сафи ортиб бормоқда.

Коммунист ва комсомоллар меҳнатда ўрнак кўрсатмоқдалар. Партия ташкилотига ўз ишини пухта биладиган малакали мутахассис С. Аҳмедбоева етакчилик қилади. У бошлиқ коммунистлар ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида меҳнат қилмоқдалар. Холхўжа Акбаров — комсомол ташкилотининг секретари. Ўз ишининг моҳир устаси, сўйиш цехи мудири. Хўжаликдаги 40 нафар комсомол аъзосини мустаҳкам жипслашиб, мусобақада уларнинг ҳамма вақт илғорлар сафида бўлишлари учун руҳлантиради. Товуқбоқар ва жўжабоқарлардан С. Исматуллаева, Ғ. Болтаева, Монохина, М. Эгамбердиева, П. Сулаймонова, У. Муслимова, она-бола Абдукаримовалар коллективнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Улар емдан тежаб-тергаб фойдаланиб, ҳар бир товуқдан йилига 150—160 тадан тухум олиб, жўжаларни жадал семиртиришни таъминламоқдалар.

Хўжаликда 13 олий маълумотли малакали мутахассис иш олиб бормоқда. Бош ветврач А. Никонор, катта паррандалар бригадаси бошлиғи Е. П. Белобородов, жўжа ўстириш бригадаси бошлиғи зоотехник П. Рогачев ўртоқлар коллектив ишончини оқламоқдалар.

Бош зоотехник, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Талъат Толибеков — уста мутахассис. У корхонадаги барча ижодий, илмий ишларни координациялаштиради. Зоотехниклардан Алла Исаева, Олег Хон ўртоқлар ҳам фан ютуқларини ва илғор усулларни ишлаб чиқаришга жорий этиб, ўз фаолиятларида яхши натижаларга эришмоқдалар. Биз эришаётган муваффақиятлар замирида Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти ва парранда касалликларига қарши курашиш илмий ишлаб чиқариш республика лабораторияси ходимлари; қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари С. Азимов, П. Мирзалиев, М. Бойхоновларнинг ҳам меҳнати бор.

Ана шу сингари мутахассисларимиз, ишчи-хизматчиларининг фидокорона меҳнатлари туфайли сифат ва иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланиб бормоқда. Ўтган йили завод давлатга 14 минг сўм соф фойда келтирди. Бу йил тўққиз ойда 120 минг сўм соф фойда олишга эришдик. Хўжаликда механизацияга кенг йўл очилган. Еттита жўжахона ва бешта товуқхонада ЦБК—10 агрегати ёрдамида ем қўл меҳнатисиз паррандаларга етказиб берилади. Ҳамма хоналарда сув йўллари бор. Слесарь Ш. Сулаймонов ва Тожибоев ўртоқлар бу механизмларнинг бекаму-кўст ишлашини таъмин этиб келмоқдалар. Ажойиб шоферларимиз Қ. Ашрапов, Т. Пернақулов, тракторчилардан М. Рустамов, Т. Мадраҳимовлар ҳам коллектив ишига ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

РЕЖАЛАР, МУАММОЛАР

БИЗ эришаётган ютуқлар, кўрсаткичлар бундан ҳам салмоқли, бундан ҳам юқори бўлиши мумкин. Келажакда шундай ҳам бўлади.

Корхонамизда бундан ташқари далачилик билан ҳам шуғулланилади. Завод учун ҳозирги пайтда 340 гектар ер ажратиб берилган. 78 гектар ер суғорилади. 56 гектар майдонда қурилиш ишлари давом этмоқда. Бу ерда товуқлар учун кўк озуқа, дон етиштирилади. Бу соҳадаги ишлар ҳам анча жонланиб қолди. Бу йил ҳар гектаридан 350 центнер, жами 5000 тонна кўк беда етиштирилади. Ундан 122 тонна витаминли беда уни тайёрладик.

Корхонамизда муваффақиятларга эришишда мусобақа асосий омил бўлмоқда. Биз шу йил бошида Ўзбекистон паррандачилик саноати тавсияси билан Фарғонадаги тухумбоп парранда давлат наслчилик заводи билан мусобақа шартларини келишиб олган эдик. Яқинда биз ўзаро текширишни ўтказдик. Биз улардан кўп нарсаларни ўргандик. Уларнинг тавсияларини амалда татбиқ этяпмиз. 1975 йилда зиммамизга 3 миллион дона тухум етиштириш, 2000 центнер гўшт топшириш мажбуриятини олганмиз. Шундан 2 миллион дона тухум насл учун сотилади. Келгусида барча ишлар тўла механизациялашади. Шу мақсадда реконструкция ишлари янада кучайтирилади. Икки-уч ярусли катакхоналар ишга тушади. Ана шунда биз товуқлар сонини 50—60 мингтага чиқариш имкониятига эга бўламиз.

Лекин, бунинг учун ҳозирча бизга айрим муаммолар халақит бериб турибди. Қурувчилар ишини тезлаштиришлари, қурилишни лойиҳадаги қувватга етказиб беришлари керак. Лекин кўп объектлар чала қолмоқда. Қурилиш учун ажратилган капитал маблағ жуда суст ўзлаштирилаётир. Биз 23-қурилиш тресги (бошлиғи И. Акромов) раҳбарларидан ҳар хил баҳоналарни рўкач қилиш ўрнига амалий ёрдам кўрсатиб, қурилиш-монтаж ишларини тезлаштиришларини истардик.

Ҳозирги кунда бизда водопровод суви ташиб келтирилмоқда. Табиий газ келтириш, водопровод сувлари келтиришни тезлаштиришда ҳам қурувчилар ва газ мутахассисларнинг амалий ёрдами зарур.

Мен паррандачилигимизнинг истиқболи билан боғлиқ бўлган яна бир муаммо ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Гап шундаки, паррандачиликни ривожлантириш паррандаларни тўла рациондаги аралаш озуқа билан боқишга боғлиқ. Бундай озуқада паррандаларнинг ҳар жиҳатдан соғлом-бақувват, сергўшт бўлиб ўсиши учун барча элементлар, витаминларга бой бўлади. Бироқ, саноатимиз ишлаб чиқараётган аралаш ем кўп ҳолларда саноат паррандачилиги талабларига етарли жавоб бермайди.

Заводимиз коллективи беш йилликнинг сўнгги йилида ютуқларни кўпайтириш учун бундан буён ҳам ижодий изланишни давом эттиради. Биз зиммамизга юклатилган вазифани муваффақиятли адо этиб, паррандачилик фабрикалари ва заводларига ҳамда аҳолига кўплаб тухум ва парранда гўшти етказиб бериш учун янада ғайрат қиламиз.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Завод цехларида замонавий ускуна ва механизмлар ишлаб турипти. Булар товуқбоқарлар, мутахассисларнинг меҳнатини енгиллаштириб, унумдорликни оширмоқда. Бройлер жўжалар илмий асосда, энг илғор тажрибалар, фан ютуқларини қўлланиб боқилади. Шу туфайли ҳам тухумдан чиққан жўжалар боқувга қўйилгач (ўнгда) тез семиради. Давлатга гўштга топширилаётган товуқларнинг тирик вазни тўрт килограммданга, йирик паррандаларнинг оғирлиги эса уч килограммданга тўғри келмоқда. Эл дастурхонига семиз парҳез гўшт тортиқ қилинмоқда.

Келгусида завод қурилиши ниҳоясига етиб, барча корпуслар ишга тушгач, бу ерда янги имкониятлар очилади. Аҳолига йил сайин кўплаб семиз товуқ гўшти ва тухум етказиб бериш мумкин бўлади.

Суратда: (чапдан) заводнинг бош зоотехниги тажрибали мутахассис, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Т. Толибеков, завод директори Т. Ғаниев ҳамда зоотехник А. Исаева ўртоқлар гўштга топширишга мўлжалланган товуқнинг вазнини текшириб кўрмоқдалар: беш килограмм! Жуда соз. Товуқбоқарлар, мутахассисларга балли!

А. Абалян фотолари.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

Ж. МАРШЕНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПАРИЖ, 3 декабрь. (ТАСС). Франция Компартиясининг Бош секретари Жорж Марше Франс Пресс агентлиги мухбирига бундай деди: Франция Коммунистик партияси КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг Францияга келиши муносабати билан мамнуният изҳор этади. Ҳамиша тинч-тотув яшаш учун курашиб келган Франция Коммунистик партияси, деб таъкидлади Ж. Марше, бу ишни келгусида ҳам давом эттира беради. Партиямиз Л. И. Брежневнинг визити Франция-Совет ҳамкорлигини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга олиб боради, деб умид қилади. Бу нарса ҳозирги вазиятда Франциянинг манфаатларига, шунингдек тинчлик манфаатларига айниқса мос бўлиб тушган бўлур эди.

Ж. Марше Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик туфайли очиладиган ҳамма имкониятлардан фойдаланиш лозимлигини айтди.

БЕЛГРАДДА ҚАБУЛ

БЕЛГРАД, 3 декабрь. (ТАСС). Югославия президенти И. Броз Тито Фаластин озодлиги ташкилоти ижроия комитетининг раиси Я. Арафат бошчилигида визит билан бу ерга келган шу ташкилот делегациясини бугун қабул қилди. Қабул маросимида ЮСФР Иттифоқ ижроия вечесининг раиси Д. Биедич ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлишди. ЮСФР президенти И. Броз Тито билан Я. Арафат ўртасида суҳбат бўлиб ўтди. Бу суҳбатда Д. Биедич ҳам иштирок этди.

Фаластин озодлиги ташкилоти делегацияси Югославияда бўлишини бугун тугаллади.

МУНОСАБАТЛАРНИ НОРМАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

ҚАРОЧИ, 3 декабрь. (ТАСС). Покистон савдо делегациясининг Деҳлига қилган визити чоғида Ҳиндистон билан Покистон ўртасида савдо муносабатларини яна бошлаб юбориш тўғрисида имзоланган протокол ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш йўлида қўйилган муҳим қадамдир. Покистон савдо делегациясининг бошлиғи Покистон савдо министрлигининг секретари Аҳмад Ноиқ шундай деб айтди.

Деҳлидаги учрашув ғоят муваффақиятли бўлди. Музокаралар самимий ва дўстона вазиятда ўтди, деди Аҳмад Ноиқ. У, энг зарур молларни ўзаро айирбошлаш учун ҳар иккала мамлакат ўртасида денгиз орқали мунтазам қатновни йўлга қўйиш зарурлигини таъкидлади.

Покистон ва Ҳиндистон экспертлари яқин орада шу масала юзасидан узил-кесил қарор чиқариш учун учрашадилар.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ
ОҒИР КУНЛАР

Капиталистик мамлакатларда ишдаги фаолиятликнинг қисқариши ишлаб чиқаришнинг тўхтовсиз қисқаришига олиб бораётир. Бу эса ўз навбатида мазкур мамлакатларда ишсизликнинг тағин ҳам ортиб боришига асосий сабаб бўлмоқда. Монополиялар ҳаддан ташқари кўп фойда олиш даражасини сақлаб қолишга жон-жаҳди билан интилиб, маҳсулотлар баҳосини оширишни давом эттирмоқда. Бу ҳол мамлакатларда қимматчиликнинг кўпайишига сабаб бўлаётир. Буларнинг ҳаммаси меҳнаткашларнинг катта доирасини ўз гирдобига тортиб уларнинг турмуш аҳволини ҳаддан ташқари ёмонлаштирмоқда. Натижада оддий халқ оммаси ўз бошидан катта кулфатларни кечирмоқда.

АҚШ президенти ҳузуридаги Иқтисодий кенгашнинг дастлабки ҳисобларига кўра, Қўшма Штатларда шу йилнинг сўнгги кварталида миллий реал ялпи озиқ-овқат маҳсулотлари бутун йил давомидаги даражадан 4-4,5 процент камаяди.

Мамлакатда ишдаги фаолиятликнинг камайиши ишсизликнинг кўпайишига сабаб бўлмоқда. Айни вақтда Америка Қўшма Штатларида ишсизлар сони мамлакатнинг ишга яроқли аҳолисининг 6 процентини ташкил этаётир.

Машҳур Америка иқтисодчиси О. Экстейннинг таъкидлашича, келгуси йил баҳорга келиб, мамлакатдаги ишсизлар сони 7,5 процентгача етади.

Қўшма Штатларнинг пойтахтида қимматчилик айниқса юксак даражага кўтарилди. АҚШ меҳнат министрлиги меҳнат статистикаси бюросининг хабар беришига кўра, озиқ-овқатларнинг нархи ўтган ойларга нисбатан яна 5 процент кўтарилган. Умуман вашингтонликлар ҳозирги пайтда ўтган йилдагига нисбатан озиқ-овқат маҳсулотларига 13,1 процент ортиқча ҳақ тўламоқдалар. Шу давр ичида айниқса тухум, мой, ёғ, нон маҳсулотлари, шакар, кофе нархлари қимматлашди. Масалан, кейинги йилда нон ва нон маҳсулотларининг нархи 40 процент кўпайган. Шунингдек, шакарнинг баҳоси деярли 3 баравар ошди.

Капиталистик мамлакатлардан бири Италияда яна бошқача аянчли манзара кўзга ташланади. Мамлакатда шу йилнинг дастлабки 8 ойи мобайнида тўловлар даражаси деярли етти марта кўтарилди. Италия банки томонидан эълон қилинган маълумотларга қараганда, мамлакатнинг тўлов баланси дефицити 2.693.000 миллион лирга кўтарилди. Бу эса ўтган йилнинг ана шу давридагига нисбатан 359.000 миллион лирга ошганлигини кўрсатади.

1974 йилнинг октябрь ойигача Англияда ўтган йилнинг шу давридан бошлаб чакана баҳолар 17 процентдан ҳам оширилиб юборилди.

Англияда энг зарур буюм ва маҳсулотлар баҳосининг ошиши муносабати билан турмуш кечириш кескин равишда қимматлашмоқда, бунинг устига иситиш учун, ёритиш учун, шунингдек, жамоат транспортидан фойдаланиш учун тўланадиган нархлар ҳам ой сайин ортиб бораяпти. Буларнинг ҳаммаси Англия меҳнаткашларининг реал даромадларини кескин суратда камайиб боришига олиб келаётир.

Ирландияда ҳам ишсизликнинг кўпайиши авж олмоқда. Қатор корхоналарнинг эгалари фақат ноябрнинг дастлабки 15 кунида 3, 628 кишини ишдан бўшатган. Расмий маълумотларга қараганда, ҳозирги пайтда мамлакатда 80 минг ишсиз рўйхатга олинган. Бу эса аввалги йилдаги ишсизлар сонига қараганда 14,5 минг кишига кўпдир.

Бельгияда ҳам ишсизлар сони бетўхтов кўпаймоқда. Мамлакатда бирор кун йўқки, саноат ва савдонинг турли соҳаларидаги ҳар хил корхоналардан бир неча киши ишдан бўшатилмаган бўлсин. Фақат 1 октябрдан 15 октябргача, бўлган давр ичида, деб хабар беради «Драпо Руж» газетаси, Бельгияда ишсизлар сони 8 процентга ошган.

Шу кунларда «Белл телефон» фирмасининг ўзигина 700 кишини ишдан бўшатганлиги тўғрисида эълон чиқарди. Шу йилнинг ичида фирмада ишдан бўшатилганлар сони жуда катта миқдорни ташкил этади. Ишчиларнинг бир қисми бу ерда тўла бўлмаган иш ҳафтасига кўчирилиб, уларнинг иш ҳақи ярмига камайтирилган.

Мамлакатнинг Жилли шаҳридаги шиша заводлари яна бир неча юз кишини ишдан бўшатган.

Капиталистик мамлакатларда кўплаб ишчиларнинг ишдан бўшатилиши, нарх-навонинг тобора ошиши меҳнаткашларнинг бошига катта кулфат бўлиб тушмоқда. Улар айни вақтда ғоятда оғир кунларни ўз бошларидан кечирмоқдалар.

Т. ЯКОВЛЕВ.

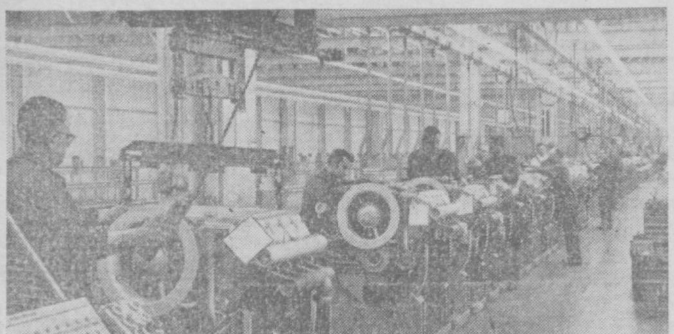

СССР ва ГФР мамлакатлари ўртасида кейинги йилларда иқтисодий ва савдо-сотиқ соҳасидаги муносабатлар яхшиланиб бормоқда. Иккала мамлакат ўртасида бир қатор йирик шартномалар тузилган. 1975—1976 йилларда «Клекнер — Гумбольдт — Дейц АГ» концернаси 9 мингта оғир юк машиналарини Совет Иттифоқига етказиб беради. Суратда: ана шу корхонанинг дизель двигателларини йиғиш цехида.

ТАСС фотохроникаси.

АХБОРОТ
спорт

«БИНОКОР» ПЕШҚАДАМ

Тошкентнинг «Бинокор» командаси хоккейчилари ҳозир «А» класси иккинчи группа командалари мамлакат чемпионатининг пешқадами бўлиб турибтилар. Улар кейинги турда Хабаровск армия спорт клуби командасини қабул қилиб, биринчи учрашувда 7:2, иккинчи учрашувда эса 7:3 ҳисобида ғолиб чиқдилар. Ҳозир хоккейчиларимиз ҳисобида 19 очко бор.

Иккинчи ўринда эса 17 очко билан Новосибирскнинг армия спорт клуби командаси келмоқда. Икки пешқадам 6—7 декабрь кунлари «Юбилей» спорт саройида ўзаро беллашадилар.

БОКСЧИЛАРИМИЗ ҒОЛИБ

Анъанавий «олтин қўлқоп» соврини учун Белградда ўтказилган боксчиларнинг халқаро турнирида совет спортчиларидан тўрт киши иштирок этди ва уларнинг ҳаммаси олий даражадаги мукофотга сазовор бўлди. Финал учрашувлари бошланиши олдидан В. Савченконинг ғолиб чиққанлиги маълум бўлди. Чунки врачлар унинг рақибини рингга қўйишмаган эди.

Оғир вазндаги Е. Горстков эса Югославияга Милич билан учрашиш ниятида келганди. Горстков Гавана матчида Миличдан енгилган эди. Аммо бу гал у реванш ололмади. Чунки Милич турнирда иштирок этмади. Горстков янги рақиб Калибардани 1,5 раунддаёқ мағлуб қилди. Бошқа боксчилар ҳам маҳорат билан ўйнаб, совринларни қўлга киритишди.

Польшанинг Лодз шаҳрида ўтказилган халқаро турнирда ҳам совет спортчилари бешта ғалабага эришдилар. Бу муваффақиятлар совет бокс шинавандаларини мамнун қилмоқда.

ТУРНИР ТУГАДИ

Келаси йилнинг февраль ойида Тошкентда ёш футболчиларнинг жаҳон турнири старт олади. Бу турнирга тайёргарлик кўриш ва муносиб ўйинчиларни танлаш мақсадида Арманистон, Қозоғистон, Ўзбекистон ва Самарқанд области спорт мактаби футболчиларининг ўзаро учрашувлари ўтказилди. Учрашувларда муваффақиятли иштирок этган ўйинчиларнинг бир группаси СССР—1, СССР—2 ва Ўзбекистон терма командаларига киритилади. Улар ГДР, Чехословакия, Румыния, Польша, Франция ёш футболчилари иштирокида ўтказиладиган халқаро мусобақада қатнашадилар.

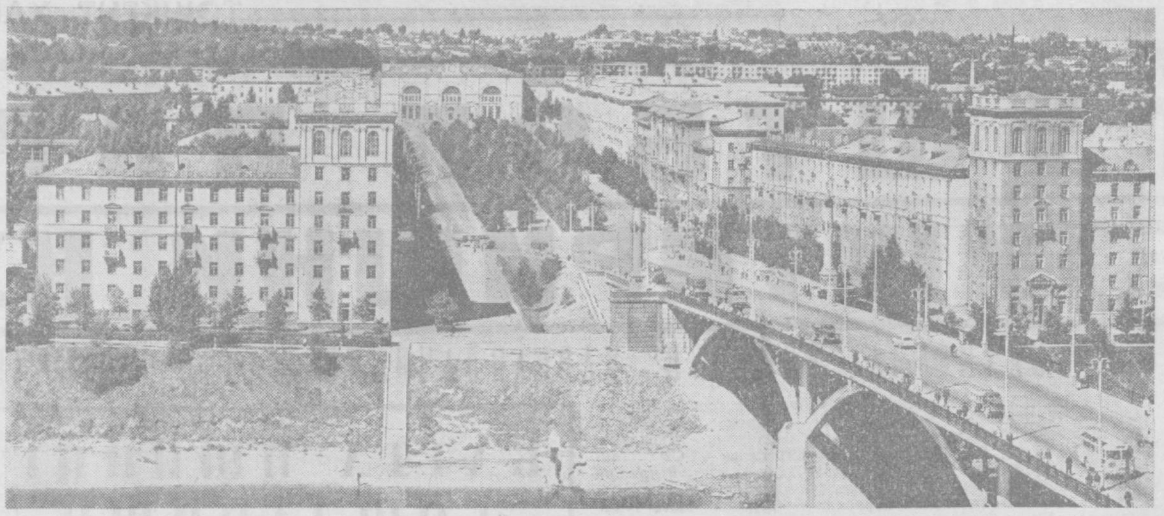

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

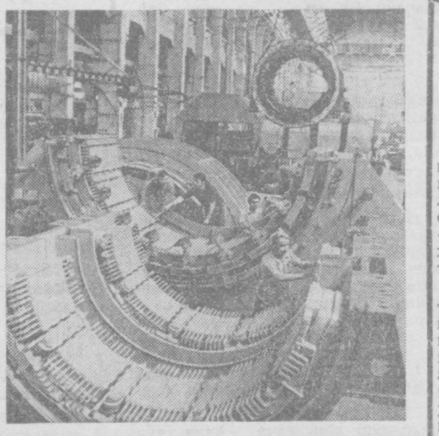

БЕЛОРУССИЯ ССР. Витебск ўзининг минг йиллигини нишонламоқда. Фашист босқинчилари деярли буткул вайрон этган шаҳар қайта тикланди, у янада гўзал ва обод бўлди. Шаҳарда 4 та олий ва ўнлаб ўрта махсус ўқув юртларида 20 минг га яқин ёшлар таълим олмоқда. Шаҳар корхоналари маҳсулоти 60 дан ортиқ чет мамлакатга экспорт қилинади. Суратда: Киров номли кўчанинг кўриниши.

ОКТЯБРЬ социалистик революцияси 50 йиллиги номидаги Харьков электромеханика заводи маҳсулоти фақат республикадагина эмас, балки чет элларда ҳам машҳур. Суратда: Г. С. Москальчук бошлиқ бригада аъзолари иш пайтида. Бу пешқадамлар келаси йил ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

М. Тур фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

СУД ЗАЛИДАН
ЎҒРИЛАР ЖАЗОЛАНДИ

Махсус монтаж бошқармасига қарашли Чирчиқ қурилиш участкасининг мастери А. Маслов билан Чирчиқдаги 2-автокорхона шофери Ш. Зарметов тездагина «тил топишди». Улар давлат ва халқ мулки ҳисобига бойлик орттирмоқчи бўлишди.

Маслов моддий жавобгар мастер бўлиб ишларкан, қандайдир йўллар билан тўрт конфорли газ плиталаридан 10 тасини «тежаб» қолди. Уларнинг давлат нархи 500 сўмни ташкил қиларди. Мастер плиталарни «гумдон» қилиш учун шофер Ш. Зарметовга топширди. Шофер ҳам чаққонгина экан, газ плиталарини бир пасда пуллаб юборди. Масловга 500 сўм берди, ўзига эса 600 сўм олиб қолди.

Давлат мулкига кўз олайтириб Маслов ва Зарметовлар «бир нималик» бўлиб қолишни ният қилгандилар. Иккови ҳам «бир нималик» бўлишди — ҳар бири уч йилдан муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

С. НЕСТЕРОВИЧ.

ФАКУЛЬТЕТДА ЯНГИ КОРПУС

Тошкент политехника институтининг механика факультети ўзининг қатор техника воситаларига эга. Бу ерда янги лаборатория корпуси ишга тушиши билан факультетнинг базаси янада мустаҳкамланади.

Корпусда ўн иккита лаборатория жойлашди. Улар замонавий асбоб-ускуна ва жиҳозлар билан тўла таъминланди.

Биринчи маошдан

Ботиржон Исмоилов бу йил ўрта мактабни тугатгандан кейин Орджоникидзе районидаги хўжалик-рўзғор буюмлари фабрикасининг 3-участкасида газпайвандчига шогирд тушди. Усталар унинг ишидан мамнун бўлишди.

Ботиржон биринчи олган маошига иккита 3 процентли давлат ички ютуқ заёми облигацияси сотиб олди. Яқинда 123259 серияли 18-номерли битта заёмига 2500 сўм ютуқ чиққанлиги маълум бўлди.

Б. Исмоилов заёмни Чилонзор район марказий омонат кассасида текшириб, ютуқ пулини шу омонат кассага қўйди.

М. ЗОҲИДОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ЭНГ МУҲИМИ — ПОЕЗДЛАР ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ

ҚИШ ФАСЛИДА ПОЕЗДЛАР ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ, ҲАМДА ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ҚУРИЛМАЛАРИ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНАДИГАН ГРАЖДАНЛАР ВА КЕНГ ЖАМОАТЧИЛИК ОММАСИНИ ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШГА ЖАЛБ ҚИЛИШ УЧУН

1974 ЙИЛНИНГ 1 НОЯБРИДАН — 1975 ЙИЛНИНГ 2 АПРЕЛИГАЧА «ТЕМИР ЙЎЛЛАРИДА ТАРМОҚЛАР БЎЙИЧА ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ»

КЎРИГИ ЎТКАЗИЛМОҚДА

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

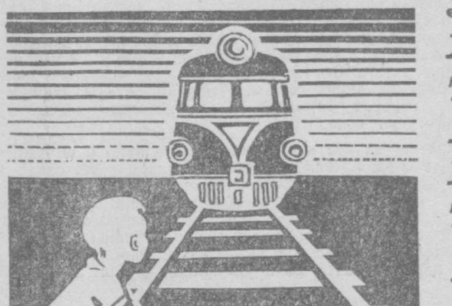

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

КЎРИКНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАСИ БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШДАН ИБОРАТ.

Ўрта Осиё темир йўлининг Тошкент дистанцияси ходимлари бу вазифани темир йўл транспорти қурилмаларидан фойдаланадиган ташкилотлар билан биргаликда бажармоқда.

Автобазалар, колхозлар, мактаблар ва бошқа ташкилотларда «ЭНГ МУҲИМИ — ПОЕЗДЛАР ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ» шиори билан ўтказилаётган ишлар яхши натижалар бермоқда.

Алоҳида гражданлар, корхона раҳбарлари, автотранспорт, ҳайдовчилари, мактаб ўқувчилари баъзида темир йўл транспортидан фойдаланиш қоидаларини бузмоқдалар, бунинг натижасида поездлар графиги бузилиб, бахтсиз ҳодисалар содир бўлмоқда ва давлатга катта зиён етказилмоқда.

КОРХОНА, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР РАҲБАРЛАРИ, АВТОТРАНСПОРТ ҲАЙДОВЧИЛАР ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ПОЕЗДЛАР ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ МАҚСАДИДА КОЛЛЕКТИВ ОРАСИДА ТЕМИР ЙЎЛ ҚОИДАЛАРИГА ҚАТЪИЙ АМАЛ ҚИЛИШ ЛОЗИМЛИГИНИ ТУШУНТИРИШ БОРАСИДА ИШ ОЛИБ БОРИНГ. ТЕМИР ЙЎЛ ҚОИДАЛАРИНИНГ БУЗИЛИШИ ҲОЛЛАРИНИ УМУМИЙ ҲАРАКАТ БИЛАН БАРТАРАФ ҚИЛИБ ЮБОРИШ МУМКИН.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИНИНГ ТОШКЕНТ ДИСТАНЦИЯСИ.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
6, 7, 10, 11, 12 ДЕКАБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ф. ШИЛЛЕР
А. МУХТОР таржимаси.

„ҚАРОҚЧИЛАР“

2 пардали трагедия.
Саҳнага қўювчи режиссёр — Б. ЙЎЛДОШЕВ.
Рассом — Г. БРИМ.
Рақсларни саҳналаштирувчи — Ўзбекистон ССР Давлат Ҳамза мукофоти лауреати Н. МАРКАРЬЯНЦ.
Режиссёр ассистентлари — Ж. ЗОКИРОВ, М. АЗИМОВ.
Касса эрталаб соат 10 дан очиқ.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
6, 7 ДЕКАБРЬ СОАТ 17.00 ДА
СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН
АСҚ (Новосибирск) — «БИНОКОР» (Тошкент)
КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ХОККЕЙ

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — 10.10 — Болалар учун кўрсатув. ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.40 — СССР халқларининг куйлари. 11.00 — МОСКВА. 17.30 — ТОШКЕНТ. 17.40 — Мультфильм. 17.55 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.25 — **«Мусаффо тонг».** 18.55 — **«Ахборот».** 19.10 — Янгиликлар (Москва). 19.20 — **Оламга саёҳат.** 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — Бахтимиз қомуси. 21.00 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Ўз қўлимиз билан** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.30 — МОСКВА. 18.55 — Совет Иттифоқи чет эллик дўстлар нигоҳида. 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — **Ўқитувчи** (бадиий фильм). 21.00 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Байрам концерти. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Концерт. 20.15 — **«Альбатрос»нинг охирги рейси»** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 21.20 — Тошкент янгиликлари. 21.35 — **«Альбатрос»нинг охирги рейси»** (бадиий фильмнинг 3-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/XII да **Марварид изловчилар** (кундузи), **Севги тумори** (кечқурун), 6/XII да **Золушка** (кундузи), **Риголетто** (кечқурун); 7/XII да **СССР халқ артисткаси БЕРНОРА ҚОРИЕВАНИНГ ижодий кечаси.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/XII да **Чақмоқ,** (11.00 ва 15.00), **Аяжонларим** (кечқурун), 6, 7/XII да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/XII да **Олифта** (кундузи), **Ҳижрон** (кечқурун), 6/XII да **Нурхон,** 7/XII да **Ҳижрон.**

КИНО

Есения — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун). «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «ДРУЖБА» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00).

Софдил — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00, «ДРУЖБА» (11.00, 15.00, 19.00 21.00).

Шахсий ҳаёт — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Р—03957. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри Индекс 64634 А—2689.